ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 13.5.2015 г.
COM(2015) 252 final

Препоръка за

**ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**

**относно Националната програма за реформи на Белгия за 2015 г.**

**и съдържаща становище на Съвета относно Програмата за стабилност на Белгия за 2015 г.**

Препоръка за

**ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА**

**относно Националната програма за реформи на Белгия за 2015 г.**

**и съдържаща становище на Съвета относно Програмата за стабилност на Белгия за 2015 г.**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия[3],

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент[4],

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) На 26 март 2010 г. Европейският съвет постигна съгласие по предложението на Комисията да се започне изпълнението на нова стратегия за растеж и работни места — стратегията „Европа 2020“ — въз основа на засилена координация на икономическите политики. Стратегията се съсредоточава върху ключовите области, в които е необходимо да се предприемат действия за повишаване на потенциала на Европа за устойчив растеж и конкурентоспособност.

(2) На 13 юли 2010 г. въз основа на предложенията на Комисията Съветът прие препоръка относно общите насоки за икономическите политики на държавите

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.
[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.
[3] COM(2015) 252
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

членки и на Съюза (за периода 2010—2014 г.), а на 21 октомври 2010 г. прие решение относно насоки за политиките на държавите членки по заетостта. Заедно двата акта представляват т. нар. „интегрирани насоки“ и държавите членки бяха приканени да се съобразят с тях при провеждането на националната си икономическа политика и политика за заетост.

(3) На 8 юли 2014 г. Съветът прие препоръка относно националната Програма за реформи на Белгия за 2014 г. и даде становището си относно актуализираната Програма за стабилност на Белгия за 2014 г. На 28 ноември 2014 г. в съответствие с Регламент (ЕС) № 473/2013[5] Комисията представи своето становище относно проекта за бюджетен план на Белгия за 2015 г[6].

(4) На 28 ноември 2014 г. Комисията прие Годишния обзор на растежа[7], с което постави началото на европейския семестър за 2015 г. за координация на икономическите политики. На същия ден въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие Доклад за механизма за предупреждение[8], в който беше посочено, че Белгия е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед.

(5) На 18 декември 2014 г. Европейският съвет одобри приоритетите за стимулиране на инвестициите, ускоряване на структурните реформи и продължаване на фискалната консолидация, благоприятстваща растежа.

(6) На 26 февруари 2015 г. Комисията публикува своя доклад от 2015 г. за Белгия[9]. В доклада се оценява напредъкът в изпълнението на специфичните за Белгия, приети на 8 юли 2014 г. Докладът включва също резултатите от задълбочения преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011. Анализът на Комисията ѝ дава основание да заключи, че в Белгия са налице макроикономически дисбаланси, които изискват политически действия и мониторинг. По-специално, промените в областта на външната конкурентоспособност на стоките продължават да пораждат рискове и заслужават внимание, а повторното влошаване би застрашило макроикономическата стабилност. По-нататъшните действия за сближаването на разходните параметри биха забавили спада на заетостта в търгуемите сектори, а осезаемият напредък към намаляване на разликата в разходите за минали периоди могат да бъдат подсилени чрез пренасочване на данъчното облагане към нетрудовите данъчни основи. Държавният дълг остава голям, но няколко фактора смекчават свързаните с него макроикономически рискове.

(7) На 30 април 2015 г. Белгия представи своята Национална програма за реформи за 2015 г. и своята Програма за стабилност за 2015 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.

(8) Спрямо Белгия понастоящем се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж и страната подлежи на преходно правило за дълга за периода 2014—2016 г. На 27 февруари 2015 г. Комисията публикува доклад по член 126, параграф 3 от ДФЕС[10], тъй като не се очакваше Белгия да постигне

[5] ОВ L 140, 27.5.2013 г., стр. 11.
[6] C(2014) 8800 final
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] SWD(2015) 21 final/2
[10] COM(2015) 112.

достатъчен напредък в спазването на правилото за дълга през 2014—2015 г. и референтната стойност на дефицита от 3 % от БВП през 2014 г. не бе спазена. Заключението от анализа е, че към въпросния момент критерият за дълга следва да се счита за спазен и че превишението на дефицита над референтната стойност е малко, временно и представлява изключение (поради промени в статистическата методика). Този анализ до голяма степен остава валиден. В своята Програма за стабилност за 2015 г. правителството планира да подобри постепенно структурното салдо, за да постигне балансирана бюджетна позиция в структурно изражение до 2018 г. Преизчисленото структурно салдо[11] обаче показва структурен дефицит от 0,3 % от БВП през 2018 г. Правителството не предвижда да постигне през програмния период средносрочната бюджетна цел — излишък от 0,75 % от БВП в структурно изражение. Съотношението дълг/БВП се очаква да достигне своя връх от 106,9 % през 2015 г. и постепенно да се понижи до 102 % през 2018 г. Макроикономическият сценарий, на който се основават бюджетните прогнози, е реалистичен. Въпреки това необходимите мерки в помощ на планираните цели за дефицита от 2016 г. нататък все още не са достатъчно конкретни. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2015 г. се предвижда растежът на нетните разходи да спази целевия показател през 2015 г. Съществува обаче риск от известно отклонение през 2014—2015 г. главно в резултат на изоставането през 2014 г. Без промяна в политиката съществува също риск от значително отклонение от необходимата корекция за постигането на средносрочната цел през 2015—2016 г. По тази причина и за двете години ще са необходими допълнителни мерки. Въз основа на своята оценка на Програмата за стабилност и предвид на прогнозата на Комисията от пролетта на 2015 г. Съветът е на мнение, че съществува риск Белгия да не спази разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж.

(9) На равнище федералното правителство бе постигнато съгласие за голяма реформа на пенсиите, целяща да бъде намалена разликата между действителната и законоустановената пенсионна възраст, като последната да бъде увеличена. След 2016 г. възрастта за ранно пенсиониране ще бъде повишена още — до 63 години през 2019 г., а изискването за минимален трудов стаж ще е 42 години. В по-дългосрочен план има планове за увеличаване на законоустановената пенсионна възраст от 65 на 66 години през 2025 г. и на 67 години през 2030 г. Планира се постепенното въвеждане на пенсионна система, основаваща се на кредити, с механизми за корекция, които отговарят на демографските или икономическите тенденции като по-дългата продължителност на живота или промените в коефициента на икономическа зависимост. Успешната стратегия за консолидация, компенсираща въздействието на застаряващото население върху бюджета и запазваща устойчивостта на публичните финанси в дългосрочен план, зависи от бързото прилагане на тази пенсионна реформа. Предвид на малкия брой стимули в подкрепа на пригодността за заетост на по-възрастните работници тези пенсионни реформи трябва да бъдат придружени от мерки в помощ на заетостта, както и от реформи на трудовия пазар, водещи до активен живот на възрастните хора.

[11] Структурното салдо бе преизчислено от службите на Комисията по общоприетата методика въз основа на информацията в Програмата за стабилност.

(10) Белгийската данъчна система се характеризира с висока цялостна тежест, относително високи ставки и тесни основи. Данъчната тежест натоварва особено силно труда. Това води до високи разходи за труд, които възпират разкриването на работни места, и до високи данъчни ставки, които допринася за създаването на „капани“ за безработица. Освен това отчасти с цел намаляване на високите данъчни ставки, данъчните основи като цяло се подкопават от множество специфични изключения, приспадания, намалени данъчни ставки и данъчни разходи, които водят до загуба на ефективност, нарушения и евентуални данъчни „вратички“. Някои характеристики на данъчната система са вредни за околната среда. Като се имат предвид тези слабости, на Белгия многократно е препоръчвано да опрости и видоизмени своята данъчна система с цел да уравновеси данъчната тежест, да затвори данъчните „вратички“ и да намали понякога вредната диференциация, създадена от данъчните ниши. Досега е постигнат ограничен напредък към цялостна данъчна реформа, включваща по-специално, преминаване от данъчно облагане на труда към по-малко вредни за растежа данъчни основи. Сред данъчните основи, които могат да бъдат разширени, са екологичните данъци и данъците върху потреблението, както и някои видове финансови приходи. Съчетаването на преход от облагане на труда с разширяване на данъчните основи (чрез преразглеждане на действащите данъчни разпоредби, субсидии, освобождавания и приспадания) би могло да подобри общия баланс и справедливостта на данъчната система, да подпомогне заетостта, конкурентоспособността и социалните и екологични цели, както и да противодейства на укриването на данъци и на агресивното данъчно планиране.

(11) Структурните проблеми, характерни за белгийския пазар на труда, продължават да водят до хронично ниско използване на работната ръка и до ниски проценти на съвкупна заетост и активност. Слабостите са свързани главно със слабата връзка между заплатите и производителността, както и с финансовите фактори, възпиращи започването на работа. Белгия е изправена и пред недостиг на висококвалифицирани работници, както и пред несъответствие между търсените и предлаганите умения. В различните правителствени споразумения се говори за необходимостта от по-тесни връзки между участниците в образованието, обучението и заетостта, за да се подобри езиковото и професионалното образование и обучение и да бъде разработено алтернативно обучение за студентите и безработните. Напредъкът обаче е бавен. Особено ясно изразено е въздействието на тези структурни фактори върху някои групи от пазара на труда, например младежите и възрастните безработни, както и върху лицата от мигрантски произход.

(12) Слабата външна конкурентоспособност на Белгия продължава да поражда макроикономически рискове за икономиката ѝ. Икономиката се отличава с проблематично високи разходи за труд, които средно се увеличиха по-бързо от разходите в съседните държави. Необходимо е увеличението на заплатите да бъде обвързано по-тясно с производителността, а определянето на заплатите да стане по-гъвкаво с цел да нарасне потенциалът за приспособяване на икономиката. За конкретни групи бяха предприети някои целенасочени мерки за понижаване на разходите за труд, както и за намаляване на разликата между брутните и нетните възнаграждения в долната част на скалата на възнагражденията. За пълното премахване на разликата обаче ще са необходими допълнителни действия, които зависят от реформите в системата за определяне на заплатите. Натрупването на допълнителни разходи се

съпровожда със загуба на работни места и в крайна сметка ще предизвика корекция, ако проблемът не бъде решен. Други ключови фактори, влияещи върху разходите на предприятията, са разходите за енергия и за междинни бизнес услуги, които са силно регулирани и защитени от конкуренция. Налице е също значителен потенциал за подобряване на неразходното измерение на външната конкурентоспособност. За да бъдат съхранени и повишени настоящите равнища на благосъстояние, ще трябва да бъде поставен по-силен акцент върху повишаването на производителността. За това са необходими постоянни усилия за преминаване към продукти и свързаните с тях услуги, които се намират по-високо по веригата за създаване на стойност, въз основа на по-добри резултати в областта на иновациите и остойностяването на научноизследователската и развойната дейност. Административните пречки следва да бъдат намалени, както и да бъдат взети мерки за насърчаване на предприемачеството и отключването на стопанския динамизъм. Скромният дял на новосъздадените предприятия показва, че бизнес климатът е неблагоприятен за нови дейности и за разрастване на дейността. Увеличаването на конкуренцията в търговията на дребно и в сектора на професионалните услуги също представлява предизвикателство. Отстраняването на проблемните участъци в обществената инфраструктура, подобряването на качеството и адекватността на акционерния капитал чрез допълнителни инвестиции, по-специално в областта на пътната и железопътната инфраструктура, също ще укрепят цялостната производителност на страната.

(13) В рамките на европейския семестър Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Белгия и го публикува в доклада за страната от 2015 г. Тя оцени също Програмата за стабилност и Националната програма за реформи, както и последващите действия във връзка с препоръките към Белгия, отправени през предходните години. Тя взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива фискална и социално-икономическа политика в Белгия, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на ЕС предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Европейския съюз чрез принос на равнището на ЕС към бъдещите национални решения. Препоръките в рамките на европейския семестър са изразени в препоръки 1— 4 по-долу.

(14) С оглед на тази оценка Съветът разгледа Програмата за стабилност на Белгия, като становището[12] му е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

(15) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и тази оценка Съветът разгледа Националната програма за реформи и Програмата за стабилност. Неговите препоръки по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са изразени по-специално в препоръки 1—4 по-долу,

(16) В контекста на европейския семестър Комисията направи също анализ на икономическата политика на еврозоната като цяло. Въз основа на този анализ Съветът отправи специфични препоръки към държавите членки, чиято парична единица е еврото. Белгия също следва да гарантира пълното и навременно изпълнение на тези препоръки.

[12] Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

ПРЕПОРЪЧВА на Белгия да предприеме следните действия през периода 2015—2016 г.:

1. Да постигне фискална корекция от поне 0,6 % от БВП към средносрочната цел през 2015 г. и през 2016 г. Да използва извънредните приходи, за да постави в подходяща низходяща тенденция съотношението държавен дълг/БВП. Да допълни в пенсионната реформа, като обвърже законоустановената пенсионна възраст с очакваната продължителност на живота. Да бъде договорено задължително разпределение на бюджетните цели между всички равнища на управление.

2. Да приеме и изпълни цялостната данъчна реформа, разширяваща данъчните основи, като измести данъчната тежест от труда и премахне неефективните данъчни разходи.

3. Да подобри функционирането на пазара на труда, като намали възпиращите финансови фактори за започване на работа, да увеличи достъпа до пазара на труда за конкретни целеви групи и да се справи с недостига на умения и несъответствието между търсените и предлаганите умения.

4. Да възстанови конкурентоспособността, като гарантира след консултации със социалните партньори и в съответствие с националните практики, че заплатите се променят в съответствие с производителността.

Съставено в Брюксел на […] година.

*За Съвета*
*Председател*